

САМООЦІНЮВАННЯ УЧНЯ – НЕВІД’ЄМНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ДОБРОЧЕСНОСТІ

¹Севастьян Л.О., ²Тупиця Н.В.

¹КЗ «Полтавська гімназія № 32 Полтавської міської ради Полтавської області»;

²КЗ «Полтавська загальноосвітня школа I – III ступенів № 5 Полтавської міської ради Полтавської області»

Якщо хочете поліпшити школу, навчіть учителів оцінювати учнів, якщо хочете використати повний потенціал учнів, навчіть їх оцінювати себе.

Р. Стігген

У Законі України «Про освіту» говориться: «Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [1].

Одним із шляхів формування у школярів культури доброчесності є самооцінювання і взаємооцінювання. Учні набувають умінь висловлювати думку про власні результати роботи та здобутки своїх ровесників. Такий підхід організації освітнього процесу дає змогу забезпечити якісний показник знань компетентнісного навчання та реалізацію академічної доброчесності.

Самооцінювання та взаємооцінювання організовується з повагою до особистості на основі формування позитивної мотивації до пізнання, педагогічного спостереження за особистісним розвитком учня та забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку дитини. І доречно згадати слова ізраїльського вченого зі світовим ім'ям Дана Шехтмана (нобелівський лауреат 2011 року): «... Слухайте свого співрозмовника, навіть якщо він мовчить, сприймайте його міміку, жести, вираз обличчя, читайте у його очах ...» [2].

При самооцінюванні учень аналізує власну діяльність. Наприклад, учень 8 класу: «я знаю будову атома», «я умію складати схеми будови атомів хімічних елементів», «я умію записувати електронно-графічні формули атомів хімічних елементів», «я умію робити характеристику хімічних елементів за їх положенням у періодичній таблиці хімічних елементів Д.І. Менделєєва». При взаємооцінюванні учні теж навчаються коректно висловлювати думку про результат роботи однокласника, давати поради щодо його покращення. Це сприяє формуванню адекватного ставлення до зауважень, рекомендацій, зміцнює товарицькість та відчуття ролі кожного учня в колективі.

Такий підхід до оцінювання активізує пізнавальну діяльність учнів, розвиває критичне мислення. Спілкування вчителів та учнів відбувається на партнерських засадах та доброчесності.

Позитивні результати дає організація на уроці взаємного оцінювання. На основі розроблених під керівництвом учителя критеріїв оцінювання учні взаємно рецензують роботи однокласників, дають одне одному взаємні рекомендації, як покращити результат. Учні добре розуміють однокласника, чю роботу перевіряють, оскільки перед цим самі виконували це завдання. Завдяки своєму однокласникові вони вчаться, як розробляти критерії оцінювання (що оцінюю?) та як надавати зворотній зв'язок (як здійснюю обґрунтування?). Якщо учень сам може оцінити, чого він вже навчився, або його товариш і визначити що ще може зробити для досягнення поставленої мети, то це допомагає йому в процесі навчання і робить його активним, відповідальним учасником цього процесу та академічно доброчесним.

Розглянемо приклад. Це 8 клас, розв'язування розрахункових задач. Спершу пропонується фрагмент задачі.

Завдання 1. Запишіть, користуючись символами: 5 моль калію; 30 г сірки; 100 молекул води; відносна атомна маса Карбону; масова частка Берилію [3].

Завдання 2. Напишіть, що означає запис: $n(S)$, $w(O)$, $n(FeO)$, $m(O_2)$, $M(H_2O)$, $Mr(CaO)$ [3].

Тому 4 бали учень матиме, якщо з допомогою вчителя записує скорочено умову задачі. «5» балів учнівство отримує, якщо самостійно складає та записує скорочено умову задачі.

Пояснюємо, що «б» балів можна легко отримати, знаючи формули для визначення маси, кількості речовини, об'єму.

Завдання 3. Обчисліть масу: а) 0,1 моль H_2 ; 20 моль Al ; б) 0,2 моль N_2 ; 5 моль CO [3].

Завдання 4. Обчисліть об'єм: 4 моль кисню, 0,01 моль вуглекислого газу, у моль натрій оксиду [3].

А правильний аналіз змісту задачі стане необхідною умовою, щоб учнівство було успішним. «9» балів отримують, якщо з допомогою вчителя розв'язують задачу. І лише тепер пропонується повністю умова задачі, де діють розроблені спільно із учнями критерії.

Отже, спираючись на загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з хімії у системі загальної освіти, де визначальними є особистісні результати пізнавальної діяльності, ми освітній процес спрямовуємо на саморозвиток дитини, зацікавивши та долучивши її до процесу оцінювання. Тому, впровадження в освітній процес самооцінювання та взаємооцінювання сприяє реалізації одного із шляхів формування культури доброчесності. Позитивно налаштована навчальна діяльність учнів, отримані бали – це результат чесної умотивованої роботи, це довіра між однокласниками, учнем і вчителем, це рівень компетентності та запорука успіху у дорослому житті.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про освіту». – Суми. : ТОВ «ВВП НОТІС» 2020 – с. 41.
2. Агапшук С. Теперішнє – пролог до майбутнього. Хімія. Шкільний світ. № 2 (782), лютий 2016. – С. 5.
3. Буйдіна О. О. Хімія. 8 клас. Навчальний посібник / Буйдіна О.О., Севаст'ян Л.О., Тупиця Н.В., Комашко О.О. – Полтава: – ПОППО, 2008. – с. 56-59.

ЗАСТОСУВАННЯ ХМАРНІХ СЕРВІСІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХІМІЇ

Севаст'янов В.Р.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

На сучасному етапі розвитку суспільства цифрові технології активно використовуються для зберігання, опрацювання та поширення інформації. Інтенсивний розвиток технологій обумовлює їх використання у всіх сферах діяльності людини, у тому числі і в освітньому процесі. Електронні, мультимедійні підручники та посібники, інтерактивні комплекси, цифрові вимірвальні лабораторії – це все є сучасною освітою.

У таких умовах важливим є вміння вчителя орієнтуватись у полі інформаційно-комунікаційних технологій, застосовувати їх згідно потреб, розвиватись та покращувати якість свого життя. Для облаштування та ефективної організації своєї професійної діяльності вчитель може створити персональний інформаційно-освітній простір – набір інструментів і сервісів, використання яких забезпечує досягнення власних освітніх цілей. Це можуть бути набори підручників, довідників, художньої літератури, інструментів і приладів, прикладного програмного забезпечення.

Для реалізації такої мети, сьогодні великого поширення набули хмарні технології – інформаційно-комунікаційні технології, що передбачають віддалене опрацювання та зберігання даних. Хмарні технології надають користувачам можливість використовувати програмне забезпечення без встановлення його на свої локальні комп'ютери, забезпечують збереження та доступ до особистих файлів з будь-якого комп'ютера, в будь-якому місці, за умови наявності доступу до мережі Інтернет, надають можливість зберігати посилання на потрібні ресурси та не завантажувати їх на свої комп'ютери. Великою перевагою є також можливість використовувати хмарні сервіси на різноманітних гаджетах (ноутбуках, нетбуках, планшетах, смартфонах), незалежно від типу операційної системи. Завдяки цьому хмарні технології забезпечують